

TOIMINTAKERTOMUS

2020

Maaseudun Työnantajaliitto MTA ry

Landsbygdens Arbetsgivareförbund LAF rf

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2020 oli Maaseudun Työntajaliiton 75. toimintavuosi ja tämä juhluvuosi toi juhlan sijaan mukanaan ennalta arvaamattoman ja hyvin ikävän yllätyksen. Kukaan ei voinut kuvitella, että maamme maaliskuussa joutuisi COVID-19-pandemian kouriin, jolloin elämä pysähtyi ainakin matkustamisen ja toimistolla työskentelyn kannalta miltei kokonaan. Taloudelliset vaikutukset matkailu- ja palvelualoilla olivat välittömän rajut ja MTA:n toimialoihin kuuluvat puutarhayritykset, joiden tuotteet suurelta osin myytiin ravintoloihin, kärsivät heti myös. Kaikesta huolimatta liiton jäsenpalvelu ja edunvalvontatyö jatkui entiseen tapaan, mutta vilkkaampana kuin koskaan aikaisemmin ja uusia viestintämenetelmiä käyttöönottaen. Työmäärän lisääntyminen johtui siitä, että kokonaistilanne vaati määräaikaista, väliaikaisia lakimuutoksia ja työehtosopimusmuutoksia, uusia yhteistyöhankkeita ja tiiviimpää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, kuten tuottajayhdistysten, ministeriöiden, poliitikoiden, rajavartiolaitoksen, aluehallintoviranomaisen ja Maahanmuuttoviraston kanssa. MTA näkyi myös eri medioissa entistä useammin. Toimialojemme merkitys ruuantuottajina nousi yleisempään tietoisuuteen kuin aikoihin. Pian alkoikin huoli kausityövoiman saatavuudesta matkustusrajoitusten myötä, ja tämä edunvalvonta ja jäsenneuvontatyö jatkuu tämän tekstin kirjoitushetkenäkin. Tämä unohtamaton vuosi oli myös toimitusjohtajan ja kahden uuden asiantuntijan ensimmäinen ja yli 40 vuotta liitossa työskennelleen toimistosihteerin viimeinen kokonainen toimintavuosi. Varsinainen eläkkeelle siirtyminen tapahtuu seuraavan vuoden alkupuolella, mutta kiitämme häntä nyt jo, erityisesti hänen pitkästä työurastaan liiton palveluksessa ja hänen kokemuksestaan ja rauhallisuudesta, vuoden 2020 erikoistilanteessa, meidän muiden liiton toimihenkilöiden tukena.

MTA:n jäsenistö koostuu maaseutuelinkeinojen, puutarha-alan, viher- ja ympäristörakentamisalan sekä turkistuotantoalan työntajista. Vuoden aikana 77 työntajaa liittyi jäseneksi ja jäsenyys päättyi 79 työntajan osalta. Jäsenmäärä väheni siten kahdella jäsenyydellä ollen 1 318 vuoden lopussa, mutta samalla kuitenkin jäsenmaksukertymä suureni verrattuna edellisvuoteen, mikä johtuu siitä, että alojemme yritysten koot ovat suurentuneet ja työvoiman tarve on lisääntynyt.

Yhteistyö MTA:n ja jäsenkuntaa edustavien toimialajärjestöjen välillä jatkui entisellään, mutta syventyi pandemiatilanteen takia. MTA päätti tukea uuden rekrytointiyhtiön perustamista, kun kausityöntekijöiden saatavuus oli vaakalaudalla pandemian vuoksi, ja yhdessä toimialajärjestöjen kanssa MTA oli mukana vaikuttamassa siihen, että poliittiset päättäjät ymmärsivät tilanteen vakavuuden. MTA:n ja MTK:n väliseen yhteistyösopimukseen perustuva työntaja-asioiden puhelinneuvonta jatkui MTA:n toteuttamana. MTA:n henkilöstö on kertomusvuoden aikana ollut mukana Kauppapuutarhaliiton, Viher- ja ympäristörakentajat ry:n, Hedelmän ja marjanviljelijäin Liiton, Maitoyrittäjien, Pro Agrian, MTK:n ja SLC:n tuottajaorganisaatioiden myös uusien tavoit järjestämissä tilaisuuksissa. Yhteistyösopimuksen perusteella MTA osallistui EK:n työelämä-vaikuttajaryhmän toimintaan. Geopan jäsenenä MTA osallistui EU-tason yhteistyöhön työntajien kesken sekä sosiaaliseen vuoropuheluun. Toimitusjohtaja valittiin joulukuussa GEOPA:n johtokuntaan. Toimistojen välinen pohjoismainen yhteistyö toteutui tänä vuonna sähköpostitse ja myös etäkokouksin.

Jäsenkunnalle suunnatussa toiminnassa keskityttiin työsuhteasioita koskevaan tiedotukseen, neuvontaan ja koulutukseen. Koulutustilaisuudet olivat jäsenille maksuttomia ja järjestettiin ensimmäisen kerran etänä, sekä keväällä että syksyllä. Extranet-jäsensivuston käyttöä pyrittiin lisäämään ja jäsenrekisterin uudistustyö jatkui koko vuoden. MTA osallistui pandemiatilanteen takia vuoden aikana vain kahteen näyttelytapahtumaan.

Työmarkkinoilla päättyi työnantajapuolen koordinoima liittokohtainen sopimuskierron, jossa vientiliitot saivat ensimmäiset neuvottelutulokset poikkeuksellisesti vasta tammikuussa 2020. Tämän jälkeen neuvottelut jatkuivat eri sopimusaloilla ja asettuivat viennin määrittelemään ”yleiseen linjaan” palkankorotusten suhteen, mutta kilpailukyky sopimuksen palkattomat tunnit aiheuttivat kaiken kaikkiaan yli puoli vuotta kestävä viivästyksen neuvotteluihin, ja vuoden 2020 ratkaisut pohjautuivat siihen, miten vientialat saivat tämän asian sovittua. MTA:n ja Puuliiton neuvottelut käynnistettiin joulukuussa 2019 ja neuvottelut jatkuivat MTA:n ja Teollisuusliiton välisinä 2020 tammikuussa, jolloin päästiin neuvottelutulokseen uusista työehtosopimuksista. Vuoden aikana tehtiin useampi väliaikainen lakimuutos mm. lomautuksista ja ulkomaisen työvoiman siirtymisestä sekä alalta että työnantajalta toiselle, jotta saatiin vuoden kausityöt hoidettua. Kausityö lain muutostyö alkoi marraskuussa ja ensimmäinen lausunto annettiin joulukuussa pysyvämpien lakimuutosten saavuttamiseksi. Pandemian alkuvaiheissa tuntui siltä, että kaikki poliittiset tahot ja työmarkkinaliitot ajoivat samoja asioita, mutta syksyllä palattiin ryminällä arkeen ja uuteen työmarkkinatodellisuuteen, kun Metsäteollisuus ry päätti irtautua työehtosopimusneuvotteluista kokonaan. Muuten yleiset lainsäädäntöprojektit eivät edenneet suunnitellussa ajassa, koska yhteiskunta keskittyi pandemian vaikutusten ennaltaehkäisemiseen ja siihen reagoimiseen.

Liiton talous kehittyi kertomusvuoden aikana suunnitellusti. Jäsenmaksu-kertymä oli hiukan pienempi kuin edellisenä vuonna. COVID-19-pandemian vaikutuksia näkyi osittain tuotantoaloillamme, esim. turkistuotantoalalla oli taloudellisia vaikeuksia. Liiton taloudellinen tila oli vakaalla pohjalla, mutta tulevaisuuteen tulee kuitenkin suhtautua varovaisuudella, kunnes pandemiatilanne on normalisoitunut. Liiton henkilökunnan määrä (viisi henkilöä) oli ennallaan vuoden 2020 aikana, mutta jo joulukuussa rekrytoitiin toimistolle uusi HR- ja toimistovastaava seuraavan vuoden henkilöstömuutosta ajatellen.

”Tempora mutantur, nos et mutamur in illis” – ajat muuttuvat ja me muutumme niiden mukana.

Helsingissä maaliskuun 3. päivänä 2021

Kristel Nybondas, toimitusjohtaja

YLEINEN TALOUSKEHITYS

Kansantalous

Talouden taantuma vuonna 2020 on jäämässä Suomessa pienemmäksi kuin muualla euroalueella, mutta talvesta on tulossa koronaviruksen toisen aallon takia vaikea. Suomen talous supistui vuonna 2020 merkittävästi, mutta aiempaa ennustettua vähemmän. Suomen bruttokansantuote supistui vuonna 2020 merkittävästi, mutta aiempaa ennustettua vähemmän, 3,8 %.

Koronaviruspandemian odotetaan väistyvän rokotusten myötä vuonna 2021, jolloin yksityinen kulutus kääntää Suomen talouden 2,2 prosentin kasvuun (Suomen Pankki).

Työllisiä oli vuonna 2020 keskimäärin 2 528 000, mikä oli 37 000 vähemmän kuin vuonna 2019. Vuoden 2020 työllisyysaste oli 71,6 prosenttia, kun se vuonna 2019 oli 72,6 prosenttia (Tilastokeskus). Työmarkkinat toipuvat hitaasti koronapandemiasta ja siihen liittyvistä rajoitustoimista. Vuonna 2020 prosenttiyksiköllä heikentyvä työllisyysaste kasvaa noin 1,5 prosenttiyksikköä vuosina 2021–2023, eli reiluun 73 prosenttiin (SP).

Julkisen talouden tunnusluvut heikkenevät selvästi sekä heikentyneen kokonaistaloudellisen tilanteen että elvyttävän finanssipolitiikan vuoksi. Julkisyhteisöjen alijäämä suhteessa BKT:hen syvenee puoleentoista prosenttiin ensi vuonna ja jää samansuuruiseksi ennustejakson loppuun saakka.

Hintapaineet ovat ennustevuosina vähäisiä. Kuluttajahintojen nousuvauhti on hidastunut kuluvana vuonna koronapandemian takia 0,4 prosenttiin mutta alkaa vuonna 2021 asteittain kiihtyä yksityisen kulutuksen kasvun tukemana. Palkat nousevat ennustejaksolla keskimäärin noin 2 prosentin vauhtia. Työn hinta nousee kuluvana vuonna vain vähän, mutta hinnan nousu vauhdittuu vuonna 2021, kun työnantajien sosiaaliturvamaksujen väliaikaiset lykkäykset päättyvät. Suomen kustannuskilpailukyky koheni euroalueeseen nähden vuonna 2020, mutta uhkaa heiketä seuraavina vuosina. Talouspolitiikalla on pehmennetty taantumien vaikutuksia. Julkisen talouden rahoitusasema suhteessa BKT:hen heikkeni vuonna 2020 lähes yhtä jyrkästi kuin finanssikriisiä seuranneessa taantumassa vuonna 2009. Alijäämä vuonna 2020 on noin 7 % suhteessa BKT:hen, josta se pienenee asteittain reiluun 2 prosenttiin vuonna 2023. Julkisen velan suhde BKT:hen kasvaa kriisin myötä voimakkaasti. Vuonna 2023 velkasuhde on jo 74 %. Julkisen talouden rakenteellinen jäämä jää kriisin jäljiltä entistä heikommaksi, minkä vuoksi arvio kestävyysvajeesta on heikentynyt 5,5 prosenttiin.

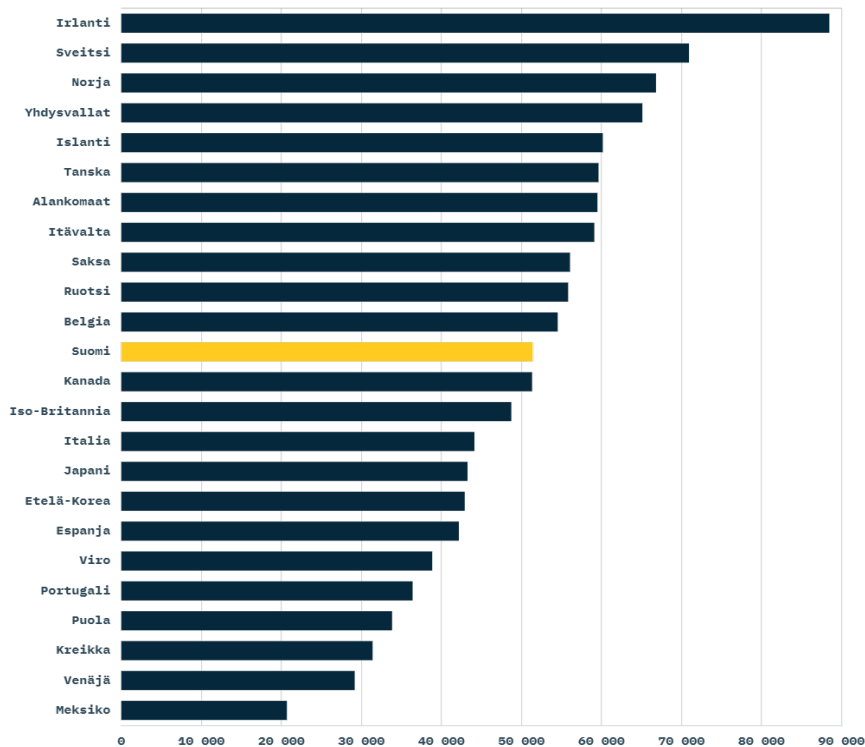
Vaikka koronapandemian aiheuttama taantuma on jäänyt pelättyä pienemmäksi, se heikentää talouden kasvuedellytyksiä. Pandemian toisen aallon myötä investoinnit vähenevät edelleen ja työmarkkinoiden toipuminen viivästyy. Kriisin jälkeenkin pitkän aikavälin kasvuedellytyksiä painavat väestön ikääntyminen ja vaimea tuottavuus. Ennusteissa on riskejä molempiin suuntiin. Jo lyhyellä aikavälillä talousnäkymissä on suurta epävarmuutta sen suhteen, miten nopeasti pandemia saadaan hallintaan. Epävarmuutta arvioidaan perusennusteen lisäksi kahden vaihtoehdoisen skenaarion avulla. Hyvässä tapauksessa lääketieteellinen ratkaisu

saadaan käyttöön jo vuoden 2021 alkupuolella ja talouskasvu vauhdittuu selvästi ennustettua enemmän. Edelleenkin ei ole poissuljettua, että talvella epidemia laajenee ja kansalaisia joudutaan suojelemaan talouden laajalla sulkemisella. Epidemian pitkittyessä talous supistuisi vielä vuonna 2021. Pahimmillaan koronakriisi voi jättää suuren pysyvän jäljen Suomen talouteen (SP).

Tuotannon volyymi 2005–2020, trendi ja kausitasoitettu sarja (Tilastokeskus)

Bruttokansantuote henkeä kohden eräissä OECD-maissa (EK):

Lähde: OECD 27.8.2020

Työllisyys

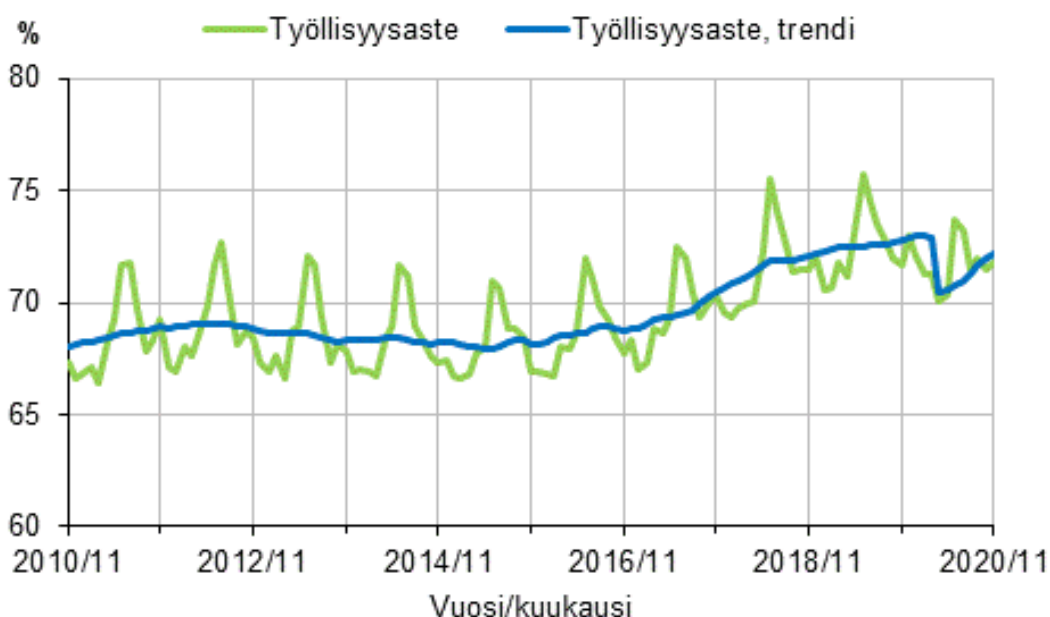
Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisten määrä laski vuonna 2020. Työllisiä oli vuoden 2021 tammikuussa 61 000 vähemmän kuin vuosi sitten. Työttömiä oli 41 000 enemmän kuin vuoden 2020 tammikuussa. Työllisiä oli vuoden 2021 tammikuussa 2 473 000 (virhemarginaali $\pm 31\,000$), mikä oli 61 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työllisiä miehiä oli 30 000 vähemmän ja naisia 31 000 vähemmän kuin vuoden 2020 tammikuussa.

Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista oli tammikuussa 69,9 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 71,9 prosenttia. 15–64-vuotiaiden miesten työllisyysaste laski viime vuoden tammikuusta 1,8 prosenttiyksikköä 70,2 prosenttiin ja naisten työllisyysaste laski 2,2 prosenttiyksikköä 69,6 prosenttiin.

Avoimia työpaikkoja oli vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä 33 400, joka on 11 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin (37 500). Vuoden 2020 aikana avoimia työpaikkoja oli keskimäärin 43 800, kun vuonna 2019 määrä oli 50 000. Vuonna 2020 avoimena olleista työpaikoista keskimäärin 48 prosenttia oli työnantajan oman arvion mukaan vaikeasti täytettäviä, kun vuonna 2019 osuus oli 56 prosenttia.

Vuonna 2020 avoimena olleista työpaikoista keskimäärin 48 prosenttia oli työnantajan oman arvion mukaan vaikeasti täytettäviä, kun vuonna 2019 osuus oli 56 prosenttia. Vaikeasti täytettäviksi koettuja työpaikkoja oli edelleen paljon esimerkiksi terveys- ja sosiaalipalveluiden (Q) toimipaikoissa hoitoalan ja varhaiskasvatuksen tehtäviin (Tilastokeskus).

Työllisyysaste ja työllisyysasteen trendi 2010/11–2020/11, 15–64-vuotiaat (Tilastokeskus)

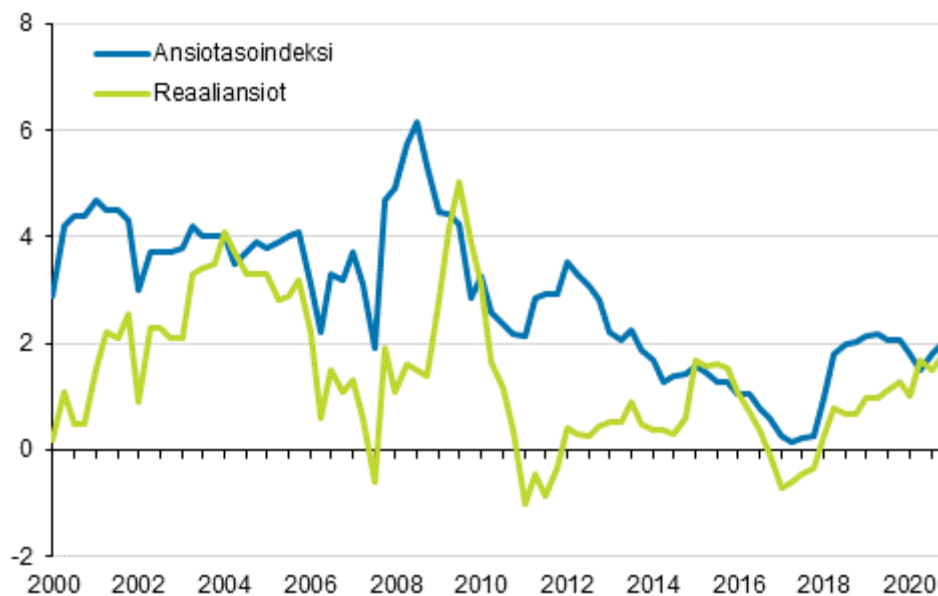

Palkat ja ansiot

Kokoaikaisten palkansaajien nimellisansiöt kohosivat Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2019 loka-joulukuusta vuoden 2020 vastaavaan ajanjaksoon yksityisellä sektorilla 1,9 prosenttia, valtiolla 2,3 prosenttia ja kuntasektorilla 2,2 prosenttia. Vuoden 2020 keskimääräinen ansiotason nousu edellisestä vuodesta oli ensimmäisten ennakkotietojen mukaan 1,8 prosenttia, ja reaaliansiöt nousivat 1,5 prosenttia.

Säännöllisen ansion indeksi kuvaa ansiotasoindeksiä paremmin pysyvää ansio-
muutosta, sillä se ei huomioi tulospalkkioita eikä työehtosopimuksiin perustuvia kertaeriä. Kokoaikaisten palkansaajien säännöllisen ansion indeksi nousi vuoden 2020 loka-joulukuussa 1,8 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Yksityisellä sektorilla kasvua oli 1,9 prosenttia, valtiolla 1,5 prosenttia ja kuntasektorilla 1,5 prosenttia.

Ansiotasoindeksi ja reaaliansiöt 2000/1–2020/4, vuosimuutosprosentti

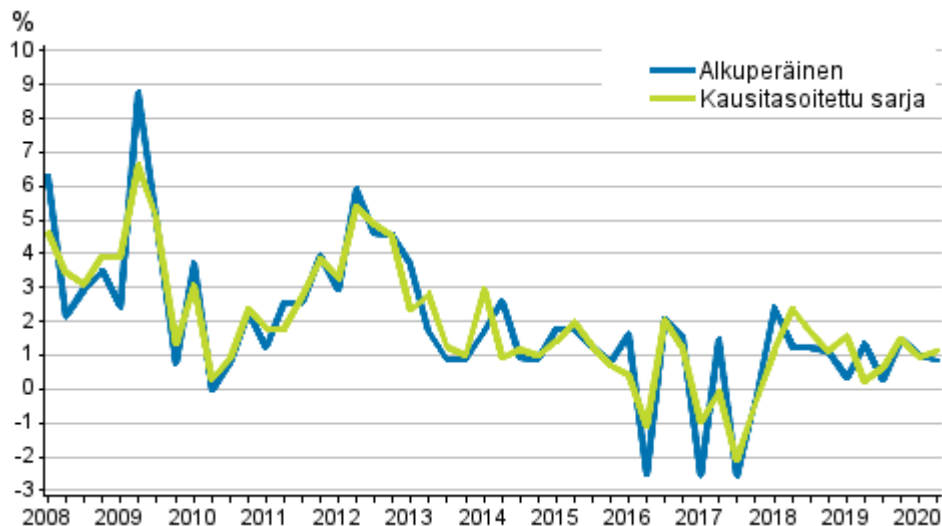

Työvoimakustannukset

Tilastokeskuksen mukaan yksityisen sektorin työvoimakustannukset nousivat vuoden 2020 huhti-kesäkuussa 0,8 prosenttia verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Kausitasoitettut työvoimakustannukset nousivat vuoden 2020 huhti-kesäkuussa 1,1 prosenttia vuodentakaisesta. Vuoden 2020 toisella neljänneksellä työpäiviä oli 60 eli saman verran kuin vuoden 2019 vastaavana ajankohtana. Yksityisellä sektorilla työvoimakustannukset ilman kertaluonteisia palkkaeriä, kuten tulospalkkioita, nousivat 0,5 prosenttia vuoden 2020 huhti-kesäkuussa edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä. Samalla ajanjaksolla ansiotasoindeksi nousi yksityisellä sektorilla 1,6 prosenttia.

Työvoimakustannusindeksi mittaa työvoimakustannusten muutosta tehtyä työtuntia kohti. Tehdyllä työajalla tarkoitetaan sitä työaikaa, jolloin palkansaaja on tehnyt varsinaisia työtehtäviään. Tehty työaika sisältää sunnuntai- ja ylityötunnit, muttei palkallisen vapaan tunteja, kuten vuosilomien, arkipyhien tai palkallisen sairauspoissaoloajan tunteja. (Tilastokeskus).

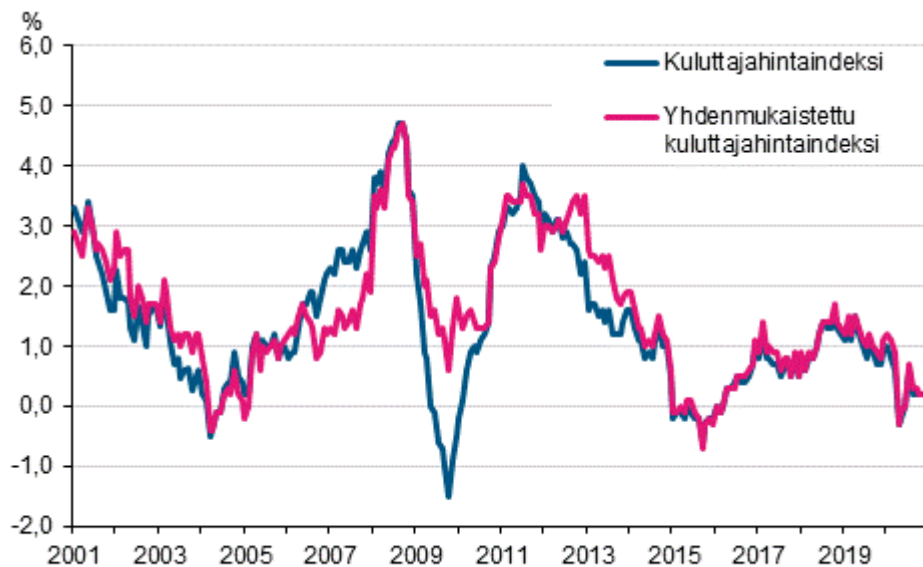
Työvoimakustannusten vuosimuutos yksityisellä sektorilla edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä (Tilastokeskus)

Inflaatio

Tilastokeskuksen laskema kuluttajahintojen vuosimuutos oli joulukuussa 0,2 prosenttia. Marraskuussa inflaatio oli myös 0,2 prosenttia. Vuoden 2020 keskimääräinen inflaatio oli 0,3 prosenttia.

Kuluttajahintaindeksin ja yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin vuosimuutokset, tammikuu 2001 - joulukuu 2020

TYÖLAINSAÄDÄNTÖ

Vuoden 2020 aikana voimaan tulleita lakimuutoksia ja lakimuutoksien valmistelutyö, joka hidastui pandemian takia.

Uusi työaikalaki astui voimaan 1.1.2020 ja se pyrkii vastaamaan muuttuneen työelämän haasteisiin. Erityisesti siinä huomioidaan teknologian tarjoamat mahdollisuudet työajan- ja paikan sujuvaan järjestelyyn. Joustot helpottavat työn, perhe-elämän ja vapaa-ajan yhteensovittamista. MTA:n työehtosopimukseen vaikutus näkyi lähinnä enimmäistyöajan määrittelyssä koska suurin osa muutoksista ei vaikuta suorittavan työn työaikajärjestelyihin. Näiden joustot löytyvät voimassa olevista työehtosopimuksista.

Väliaikaiset lakimuutokset COVID-19-pandemian takia 1.4.–31.12.2020

Suomen hallitus hyväksyi määräaikaisia, 1.4.2020–31.12.2020 välisen ajan voimassa olevia joustoja muun muassa työsopimuslakiin ja yhteistoimintalakiin yritysten sopeuttamismahdollisuuksien nopeuttamiseksi. Tiivistetysti joustot koskivat

koeaikaa, eli koeaikapurku oli mahdollinen myös taloudellisella ja tuotannollisella perusteella, ja

lomautuksia, eli yhteistoimintalain mukaisia lomautusten neuvotteluaikoja lyhennettiin viiteen päivään ja lomautusoikeutta laajennettiin koskemaan myös määräaikaista työsopimuksia. Myös työsopimuslain mukaista lomautusilmoitusaikaa lyhennettiin viiteen päivään.

Vastapainoksi joustoille mainittuna aikana, tuotannollisella ja taloudellisella perusteella irtisanotun työntekijän takaisinottovelvollisuutta pidennettiin yhdeksään kuukauteen nykyisestä neljästä/kuudesta kuukaudesta.

Tulorekisteri on kansallinen sähköinen tietokanta tulotiedoille, joka otettiin käyttöön 1.1.2019. Se sisältää kattavat palkka-, eläke- ja etuustiedot jokaisesta tulonsaajasta erikseen. Työnantajat tai muut suorituksen maksajat ilmoittavat tiedot maksetuista ansiotuloista tulorekisteriin viiden päivän kuluessa maksupäivästä. Tulorekisteri korvaa palkkojen vuosi-ilmoitukset, jotka vuodesta 2020 annetaan paitsi Verohallinnolle, työeläkelaitoksille, Työllisyysrahastolle ja KELA:lle myös työttömyyskassoille, vahinkovakuutuslaitoksille ja TEM:n hallinnonalalle.

Laki lähetetyistä työntekijöistä muuttui 1.12.2020 ja sääntely perustuu EU:n lähetetyistä työntekijöistä annettuun direktiiviin. Uusi sääntely laajentaa suomalaisten työehtojen soveltamista lähetettyihin työntekijöihin. Suomalaisille tilaajille ei aiheudu suuria muutoksia, mutta ulkomaisten alihankkijoiden kanssa tehtyjä sopimuksia voi olla tarpeen päivittää. Alihankintaa tai vuokratyötä ulkomailta hankkivalla suomalaisella yrityksellä on useita erityisiä velvoitteita. Merkittävimmät muutokset koskevat lähetetyn työntekijän työsuhteeseen sovellettavan työehtosopimuksen määräytymistä, palkan määräytymistä, lähettävän yrityksen tekemän ennakoilmoituksen tietosisältöä, sekä vuokratyötä koskevien tietojen antamista lähettävälle yritykselle. Kokonaan uusia säännöksiä ovat pitkäaikaista lähettämistä koskevat säännökset, työnantajan vastuu matka- ja majoituskustannuksista sekä majoitusolosuhteita koskevat säännökset.

Direktiivissä on laajennettu lähetettyihin työntekijöihin sovellettavien työehtojen alaa vaatimalla samojen palkkasääntöjen ja määräysten soveltamista lähetettyihin työntekijöihin kuin työntekomaan työntekijöihin. Vähimmäispalkkakäsite on muutettu korvauskäsitteeksi. Kansallisessa täytäntöönpanossa uusia asioita ovat lähetetyille työntekijöille maksettava korvaus vähimmäispalkan sijasta, asumisen laatua koskevat vaatimukset sekä pitkäaikaista lähettämistä koskeva säännös.

Kilpailukieltosopimuslainsäädäntöä ollaan uudistamassa. Nykyisen lainsäädännön mukaan voidaan työsopimukseen sopia kilpailukieltotehosta työsuhteen päättymisen jälkeiselle ajalle. Jos kieltö on yli 6 kk:n pituinen, sovitaan yleensä korvauksesta, ja korvattavuuden laajentaminen myös lyhytkestoisempiin kilpailukieltotehtoihin on keskustelun aiheena, ja lausuntokierros on toimitettu. Työnantajan velvollisuus maksaa korvausta työntekijälle kilpailukieltorajoituksesta koskisi esityksen mukaan jatkossa kaikkia kilpailukieltosopimuksia riippumatta niiden kestosta.

Perhevapaaudistus on edelleen käynnissä. Perhevapaaudistuksen tavoitteena on perhevapaiden tasaisempi jakautuminen, mikä ennen kaikkea tarkoittaisi, että isät

käyttäisivät oikeuttaan perhevapaisiin nykyistä enemmän. Uudistuksella toteutetaan myös ne muutostarpeet, jotka johtuvat EU:n työelämän tasapaino -direktiivistä. Muutoksilla pyritään edistämään miesten ja naisten tasa-arvoa työelämässä sekä helpottamaan työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista.

Hanke uudeksi yhteistoimintalaksi (yt-laki) ja siihen liittyviksi laeiksi

Yhteistoimintalaki uudistetaan kokonaisuudessaan. Uudistuksen tarkoituksena olisi kehittää työpaikoille toimintakulttuuria, jossa työnantaja ja henkilöstö toimittevat yhteistyön hengessä toistensa oikeuksia ja velvollisuuksia kunnioittaen ja ottamalla samalla huomioon sekä yrityksen tai toimipaikan että työntekijöiden edut. Lailla kehitettäisiin henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia yrityksen päätöksenteossa silloin kun se koskee heidän työtään, työolojaan ja asemaansa yrityksessä. Lailla turvattaisiin myös riittävä ja oikea-aikainen tiedonkulku työnantajan ja henkilöstön välillä.

TYÖMARKKINATAPAHTUMIA

Valtakunnansovittelijana jatkoi Vuokko Piekkala.

Valtakunnansovittelijan toimistolla sovitteltiin 23 työriitaa vuonna 2020.

Liittokohtaiset neuvottelut 2019–2020

Syksyn 2019 työehtosopimusneuvottelut avasi elokuun viimeisellä viikolla suurimpana alana Teknologiateollisuus, jonka sopimukset päättyivät lokakuun lopussa. Työtaisteluita oli monella alalla lukuisia loppuvuodesta 2019, ja vasta 4.1.2020 Teollisuusliitto ja Teknologiateollisuus saavuttivat keskenään neuvottelutuloksen 25 kuukauden mittaisesta työehtosopimuksesta 3,3 %:n palkkoja nostavalla ratkaisullaan, ja työriitojen suma alkoi purkautua helmikuussa 2020. Suurin kiista koski kilpailukyky sopimuksessa sovittua 24 vuosilisätuntia. Kysymys oli siitä, poistuvatko kiky-tunnit vai eivät. Työnantajat halusivat säilyttää tunnit, kun taas palkansaajat halusivat niistä eron. Neuvotteluissa keskusteltiin siitä, mitä kiky-tuntien säilyttämisellä tai poistamisella tavoitellaan, onko tärkeintä säilyttää tunnit vai rakentaa sopimusta alan tarpeista käsin muulla tavoin.

Lokakuun alussa Metsäteollisuus ry ilmoitti luopuvansa työehtosopimustoiminnasta ja siirtävänsä neuvottelut seuraavasta sopimuskaudesta yritystasolla käytäväksi. Ilmoitus aiheutti paljon keskusteluita, esimerkiksi yleissitovuudesta, ns. yleisestä tai päänavaajan linjasta, liittojen roolista sopimusneuvotteluissa ja siitä, seuraavatko muut työnantajaliitot Metsäteollisuutta.

MTA:n ja Teollisuusliiton neuvottelut

MTA:n ja Teollisuusliiton väliset neuvottelut käynnistettiin 9.12.2019.

sapuolten jätettyä omat neuvotteluesityksensä neuvotteluja sovittiin jatkettavaksi tammikuussa 2020. Neuvottelutulos uusista työehtosopimuksista saavutettiin 27.1.2020.

Sopimuskausi on 1.2.2020–31.1.2022, optiovuodella sisältöjen osalta, jos saadaan yleiskorotukset vuodelle 2022 sovittua vuoden 2021 loppuun mennessä. Palkan- korotusten osalta tes-ratkaisu noudatti vientiteollisuuden yleistä linjaa, eli 3 prosentin korotuksia kahden vuoden aikana. 1,5 prosentin palkankorotukset ajoittuvat helmikuun alkuun kumpanakin sopimusvuonna. Myös taulukkopalkoissa toteutettiin em. prosenttien mukaiset tarkistukset.

Kumpikin osapuoli toi neuvottelupöytänsä runsaasti tekstimuutosesityksiä. Uusiin työehtosopimukseen tuli määräykset enimmäistyöajasta, kirjallisten työ sopimusten vaatimuksesta ja työaikapankin soveltamisen laajentamisesta, arkipyhäkorvausten suhteen tuli helpotusta eläintenhoitotyössä, tekstitarkennuksia tehtiin ymmärrettävyyden takia ja kiky-sopimuksen mukainen työajan pidennys palautettiin asteittain työajanlyhennystaulukoihin. Tätä vastaan sovittiin työehtosopimusten mukaisesta lisätyöstä tuntipalkalla, joka ylittää työaikalain mukaisen säännöllisen työn enimmäismääriä. Neuvotteluissa myös sovittiin tes-tekstien selkeyttämisestä ja uudelleen järjestämisestä helpommin luettavaan muotoon sopimuskauden aikana, sisältöjä muuttamatta.

JÄSENKUNTA

Viiden viimeisen vuoden aikana jäsenmäärä on muuttunut seuraavasti (jäsenmäärä vuoden lopussa):

	2016	2017	2018	2019	2020
Maaseutuelinkeinot	885	890	916	924	935
Puutarha-ala					
Kauppapuutarhat	243	243	235	236	224
Taimitarhat	32	31	30	30	30
	275	274	265	266	254
Viherrakennusala					
Viherrakennusyritykset	72	77	75	65	63
Turkistuotantoala					
Turkistilat	53	51	53	50	48
Rehukeskukset	10	11	11	11	11
	64	62	64	61	59
Muut alat					
Metsäala	5	5	5	5	7
Yhteensä	1 301	1 308	1 325	1 321	1318

MTA:n jäsenyönantajien palveluksessa olevien työntekijöiden määrä oli vuoden 2020 aikana seuraava:

	Vakituiset työntekijät	Määräaikaiset työntekijät	Yhteensä	
Maaseutuelinkeinot	1 903	4 495	6 398	+ 477
Kauppapuutarhat	1 563	2 412	3 975	+ 468
Taimistot	141	267	408	- 35
Viherrakennusyritykset	300	469	769	- 32
Turkistilat	156	465	621	- 89
Rehukeskukset	131	68	199	- 14
Muut	10	27	13	+ 24
Yhteensä	4 204	80203	12 407	
Muutos	+ 105	+ 201	+ 306	

Oppilaitosten palvelusopimuksen piirissä oli 21 maatalous- ja puutarhaoppilaitosta kertomusvuonna. Palvelusopimus sisältää oppilaitosten harjoitteluvalvojen käyttöön laaditun yhteenvedon työehtosopimusmääräyksistä, luennointiavun ja muiden neuvontapalvelujen antaminen samalla tavoin kuin jäsenille. Palvelusopimuksen vuosimaksu oli 110 euroa.

HALLINTO JA TOIMISTO

HALLITUS

Vuonna 2020 hallituksen kokoonpano oli seuraava:

Puheenjohtaja: toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen, Ansari-Yhtymä Oy, Luumäki (puutarha-ala)

Varapuheenjohtaja: Maanviljelijä Anssi Laamanen, Juvan Muumaa, Juva

Maaseutuelinkeinot:

Tilanhoitaja Mikael Jensen, Söderlångvik gård, Kemiönsaari

varajäsen: maanviljelijä Aarne Schildt, Bosgård Oy, Porvoo

Maanviljelijä Timo Heikkilä, Heikkilän tila, Rusko

varajäsen: maanviljelijä Urban Silén, Näsen kartano, Salo

Maanviljelijä Anssi Laamanen, Juvan Muumaa, Juva

Varajäsen: maanviljelijä Hanna-Mari Mähönen, Koivurannan tila, Tuovilanlahti

Maanviljelijä Riku-Sippo Uotila, Naistenlinna Oy, Kangasala

varajäsen: toimitusjohtaja Juuso Hulmi, Agrikumppanit Oy, Alastaro

Puutarha-ala:

Toimitusjohtaja Juha Oksanen, Oksasen puutarha Oy, Turku

varajäsen: talouspäällikkö Jenni Rantanen, Huiskulan Puutarha Oy, Turku

Toimitusjohtaja Tomi Tahvonen, Puutarha Tahvoset Oy, Raasepori

varajäsen: taimistoviljelijä Merja Hirvelä, Hirvelän Taimisto ay, Alavus

Viher- ja ympäristörakentamisala:

Toimitusjohtaja Mikko Jaakkola, Viherrakenne Jaakkola Oy, Forssa

varajäsen: toimitusjohtaja Timo Hyvönen, Viherpalvelut Hyvönen Oy, Lahti

Turkistuotantoala:

Toimitusjohtaja Lars-Erik Nyman, Ab Terjärv Frys Oy, Kruunupyy

varajäsen: toimitusjohtaja Lasse Paavola, E-P:n Minkinrehu Oy, Seinäjoki

Hallitus kokoontui vuonna 2020 seitsemän kertaa, ensimmäistä kertaa liiton historiassa pidettiin etäkokous 2.4.2020 ja liiton sääntöjä muutettiin tätä tarkoitusta varten syyskokouksessa 4.12.2020. Hallitus käsitteli kokouksissaan sille sääntöjen mukaan kuuluvat sekä muut ajankohtaiset asiat.

Hallituksen työvaliokunta:

Pasi Hakkarainen, Anssi Laamanen, Tomi Tahvonen, Lars-Erik Nyman ja Kristel Nybondas.

Vaalivaliokunta:

Pasi Hakkarainen, Kristel Nybondas sekä syyskokouksen valitsemina toimitusjohtaja Olavi Järvenpää (viher- ja ympäristörakentamisala) ja maanviljelijä Henrik Jensen (maaseutuelinkeinot).

TILINTARKASTAJAT

KPMG Oy: Tilintarkastaja Kati Nikunen KHT, JHT, CIA,

Varatilintarkastaja KPMG Oy:n tarvittaessa nimeämä henkilö.

TYÖEHTOSOPIMUSVALIOKUNNAT

Työehtosopimusaloittain muodostettuihin valiokuntiin kuuluivat vuonna 2020 seuraavat henkilöt:

Maaseutuelinkeinojen valiokunta:

Niels Borup	Hanna-Mari Mähönen
Timo Heikkilä puh.joht.	Aarne Schildt
Juuso Hulmi	Urban Silén
Mikael Jensen	Riku-Sippo Uotila
Anssi Laamanen	

Puutarha-alan valiokunta:

Albert Grotenfelt	Jenni Rantanen
Pasi Hakkarainen, puh.joht.	Tomi Suominen
Juha Oksanen	Tomi Tahvonen

Viher- ja ympäristörakentamisalan valiokunta:

Timo Hyvönen	Anssi Koskela
Mikko Jaakkola, puh.joht.	Esa Lahtinen
Olavi Järvenpää	

Turkistuotantoalan valiokunta:

Peter Björkskog	Lars-Erik Nyman, puh.joht.
Jorma Kauppila	Lasse Paavola
Marko Meriläinen	Esa Rantakangas

Hevosalan valiokunta

Minna-Liisa Heiskanen, Hevostietokeskus, asiantuntija

Sonja Danielsson

Mikko Korpela, Suomen Ravivalmentajien toiminnanjohtaja

Pauliina Mansikkamäki, Ypäjän Hevosopisto

Cecilia Rosenlew, puh.joht.

Sopimusalojen valiokuntien työskentelyyn osallistuvat lisäksi liiton toimitusjohtaja ja asiantuntijat.

TOIMIHENKILÖT

Toimiston henkilökunta 2020 lopussa:

Toimitusjohtaja Kristel Nybondas, OTM (4.10.2010–30.9.2019 asiantuntija, 1.10.2019– toimitusjohtaja)

Asiantuntija Minna Marttila, OTM (6.6.2019–)

Asiantuntija Manuela Tallberg-Nygård, FT ja MMM, agronomi (1.10.2019–)

Toimistosiihteeri Christel Wakkinen, yo-merkonomi (12.2.1979–)

Jonna Turunen, siivooja (1.12.2009–)

Toiminnanjohtaja Kari Immonen (Yksityismetsätalouden Työnantajat ry:ssä 2.5.1991 lähtien) on osallistunut MTA:n jäsenten metsäalan työehtosopimusta koskevan neuvonnan ja tiedotuksen hoitamiseen järjestöjen väliseen yhteistyösopimukseen perustuen.

LIITON EDUSTUKSET

Työnantajaorganisaatioiden yhteiset toimielimet

EK:n työelämä vaikuttajaryhmä: toimitusjohtaja Kristel Nybondas

Metsäalan työehtosopimusneuvottelukunta: toimitusjohtaja Kristel Nybondas

Julkisten viranomaisten toimesta nimetyt toimielimet

Työsuojelurahaston valtuusto (STM): maanviljelijä Niels Borup, toimitusjohtaja Kristel Nybondas (varajäsen)

Työtuomioistuin (OM): toimitusjohtaja Kristel Nybondas (varajäsen)

Opetushallituksen maaseutuelinkeinojen työelämätoimikunta, maanviljelijä Anssi Laamanen

Opetushallituksen asettama Osaamisen ennakointifoorumi (luonnonvaratryhmä): varatoimitusjohtaja Henrik Bos

Muut organisaatiot ja toimielimet

Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen asiakkaiden neuvottelukunta: toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen, toimitusjohtaja Olavi Järvenpää

Maatalousalan turvallisuustyön työalatoimikunta (Työturvallisuuskeskus): puutarhayrittäjä Marit Strömberg, toimitusjohtaja Kristel Nybondas, asiantuntija Minna Marttila

Töitä Suomesta Oy:n Advisory board: toimitusjohtaja Kristel Nybondas

Kansainväliset toimielimet

EU-maiden maataloustyönantajajärjestöjen ryhmä, Geopa/Copa:

toimitusjohtaja Kristel Nybondas osallistujana

Maatalouden palkansaajien sosiaalisia kysymyksiä käsittelevä sosiaalialogikomitea Geopa - Effat:

Yleiskokous ja työryhmät: toimitusjohtaja Kristel Nybondas ja puheenjohtaja Pasi Hakkarainen

LIITON TALOUS

Liiton talous perustui kertomusvuonna jäsenmaksutuloihin. Syyskokouksen vahvistama jäsenmaksu oli edelleen 0,52 % työntekijöille edellisenä vuonna maksettusta palkkasummasta sekä 0,26 % vuokratyövoimasta maksettusta kustannuksesta. Yli 168.188 euroa ylittävästä palkkasummasta jäsenmaksu on 0,44 %. Vähimmäisjäsenmaksu oli 95 euroa vuodessa. Enimmäisjäsenmaksu oli vahvistettu 5.046 euroksi.

Kauppapuutarhaliitto ry, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ja Taimistoviljelijät ry ovat yhteistyösopimukseen perustuen maksaneet yhteisjäsenmaksut, joilla on alennettu kyseisellä toimialalla sovellettavaa jäsenmaksuprosenttia sekä määrätyn palkkasumman alapuolelle jääneet työnantajat kokonaan vapautettu MTA:n jäsenmaksusta. Järjestely koskee niitä MTA:n jäsenyönantajia, jotka ovat myös edellä mainittujen liittojen jäseniä.

Vuonna 2020 jäsenmaksuja kertyi seuraavasti (euroa):

• maaseutuelinkeinot	326.974	- 1,6 %
• kauppapuutarhat	209.552	+ 2,6 %
• taimitarhat	24.611	+ 1,5 %
• viheraluerakentajat	57.141	+ 4,8 %
• turkistilat	32.441	- 18,2 %
• rehukeskukset	22.580	- 5,3 %
• <u>muut jäsenmaksut</u>	<u>3.896</u>	<u>+ 0,9 %</u>
Yhteensä	677.195	- 0,8 %

Edelliseen vuoteen verrattuna jäsenmaksutulot vähenivät 0,8 prosenttia. Verrattaessa jäsenmaksutuloja vuoteen 2019 on huomioitava turkistuotantoalan yleisesti huonontunut taloustilanne. Jäsenmaksukertymän ero on kuitenkin hyvin pieni, eli kaiken kaikkiaan 5.557 euroa pienempi kuin vuonna 2019. Tilinpäätöksen tulos vuodelta 2020 muodostui kuitenkin selkeästi ylijäämäiseksi johtuen säästöistä mm. matka-, kokous ja koulutuskustannuksissa.

TOIMITILAT

Liiton toimisto on sijainnut vuonna 1977 ostetussa huoneistossa os. Annankatu 31–33 C 48, 00100 Helsinki.

YHTEISTYÖSOPIMUKSET

MTA on solminut yhteistoimintasopimuksia jäsenkuntaa edustavien toimialajärjestöjen sekä muiden tahojen kanssa. Toimialajärjestöjen ja MTA:n välisellä yhteistyöllä pyritään edistämään kyseisten toimialojen työnantajien järjestäytymistä. MTA:n voimassa olevat yhteistoimintasopimukset:

Yhteistoimintasopimus Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liiton kanssa alan työmarkkina-asioiden hoidosta vuodelta 1973.

Sopimus metsäalan työmarkkina-asioiden hoitamisesta Yksityismetsätalouden Työnantajat ry:n kanssa vuodelta 1975.

MTA:n ja Hedelmän- ja Marjanviljelijäin Liiton (HML) välillä 1990 solmittu yhteistoimintasopimus, jonka perusteella HML:n jäsenet ovat kausityövoimaa koskevien työsuhteiden osalta MTA:n neuvonnan piirissä.

Yhteistyösopimus Tilastokeskuksen kanssa maatalousalojen palkkatilastoinnista uudistettiin vuonna 2015 siten, että Tilastokeskuksen aloitteesta maatalousalojen

palkkatilastointi on siirtynyt Tilastokeskuksen otantakyselyksi ja MTA:n suorittama tiedustelu on päättynyt.

Yhteistoimintasopimus työmarkkina-asioissa Kauppapuutarhaliiton kanssa vuodelta 2001.

Yhteistoimintasopimus työmarkkina-asioissa Taimistoviljelijät ry:n kanssa vuodelta 2001.

MTA:n ja MTK:n välinen työmarkkina-asioita koskeva yhteistyösopimus vuodelta 2004, jonka perusteella MTK:n jäsenillä on mahdollisuus päästä neuvontapalvelun piiriin.

Elinkeinoelämän keskusliiton ja MTA:n välinen yhteistyösopimus vuodelta 2005. Sopimuksen perusteella MTA:n edustaja osallistuu EK:n työmarkkina-valiokunnan toimintaan.

Työmarkkina-asioita koskeva yhteistyösopimus SLC:n kanssa vuodelta 2011.

Yhteistyösopimus Suonenjoen seudun marjanviljelijäyhdistyksen kanssa vuodelta 2014.

Yhteistyösopimus Viher- ja ympäristörakentajat VYRA ry:n kanssa uudistettuna vuodelta 2014.

LIITTOKOKOUKSET

Kevätkokous pidettiin pandemian vuoksi vasta 25. syyskuuta etäkokouksena Microsoft Teams-ohjelman välityksellä. Sääntömääräisinä asioina kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2019 tilinpäätös ja päätettiin vastuuvapauden myöntämisestä.

Syyskokous pidettiin 4. joulukuuta Teams-kokouksena. Syyskokous hyväksyi talousarvioehdotuksen vuodelle 2021 ja vahvisti jäsenmaksut, hallituksen jäsenten kokouspalkkiot ja tilintarkastajien palkkiot sekä valitsi tilintarkastajat seuraavalle vuodelle. Syyskokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen. Syyskokous valitsi myös hallituksen jäsenet ja varajäsenet vuosille 2021–2022 erovuoroisten tilalle. Syyskokouksessa päätettiin sääntömuutoksesta etäkokouksien mahdollistamiseksi jatkossakin. Yhdistyslakia muutettiin jo keväällä 2020, jotta yhdistykset pystyivät siirtämään kevätkokousta ja ylipäänsä pitämään kokoukset etäyhteyksin, vaikkei yhdistysten säännöissä tätä vielä sallittu.

TYÖSUHDEASIOITA KOSKEVA NEUVONTAPALVELU

Työehtosopimusten ja työlainsäädännön muutoksista ja ajankohtaisista aiheista on tiedotettu sopimusalakohdaisin jäsenkirjein. Vastaava informaatio on lähetetty myös ruotsinkielisenä. Extranet-jäsensivujen käyttöä on markkinoitu jäsenille ja suurin osa jäsenkunnasta on extranetin piirissä. Jäsensivuilla kaikki tiedotemateriaali ja työsuhdeasiain lomakkeet ovat sähköisessä muodossa ja vapaasti tulostettavissa.

Yrityskohtaisia erimielisyys- ja tulkinta-asioita käsiteltiin yhdessä ammattiliittojen, työsuojeluviranomaisten ja asianajotoimistojen kanssa. Tyypillisimpiä erimielisyyden aiheita olivat työsuhteen päättymistilanteet, urakkapalkka, ylityökorvaukset, muut palkkasaatavat ja työaikakysymykset.

KOULUTUSTOIMINTA

Jäsenille tarjottiin ilmaisia koulutuspäiviä Teams-yhteyksin, yhteensä 8 tilaisuutta. Osallistujia oli yhteensä 195. Liiton toimihenkilöt ovat kertomusvuoden aikana luennoineet eri sopimusaloilla toimivien järjestöjen tilaisuuksissa, kuten ProAgrarian, MTK:n ja SLC:n tuottajaliittojen järjestämällä maaseutuyrittäjien kursseilla, HML:n, SSMY:n, FIFUR:n ja VYRA:n seminaareissa sekä oppilaitosten harjoittelua ja työssäoppimista koskevissa tilaisuuksissa sekä yrittäjäkoulutusta tarjoavien oppilaitosten tilaisuuksissa.

JÄSENYEDET

Liitto kuului 2020 jäsenenä seuraaviin organisaatioihin:

- Geopa/Copa
- Helsingin Kauppakamari
- Kotimaiset Kasvikset ry
- Maitoyrittäjät ry (uusi)
- Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry
- Svenska Lantbrukssällskapens Förbund
- Työtehoseura

NÄYTTELYIHIN OSALLISTUMINEN

MTA osallistui vuonna 2020 seuraaviin näyttelytapahtumiin:

- Vihertekniikka-näyttely helmikuussa Jyväskylässä
- Lepaa 2020 elokuussa digitaalisesti

MTA:n näyttelyosastolla esitellään liiton toimintaa ja markkinoidaan jäsenyyttä. Samalla on myös mahdollisuus henkilökohtaiseen tapaamiseen liiton nykyisten jäsenten kanssa.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Pohjoismainen yhteistyö

Asiantuntija Manuela Tallberg-Nygård ja toimitusjohtaja Kristel Nybondas osallistuvat kokouksiin. Tänä vuonna kokous Tukholmassa peruttiin pandemian vuoksi. Pidettiin Teams-kokous marraskuussa Ruotsin kanssa ja muiden kanssa oltiin sähköpostilla yhteydessä. Muut pohjoismaiset yhteistyökumppanit ovat Mejeribrugets Arbejdsgiverforening (MA), Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere GLS-A Tanskasta, Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet SLA Ruotsista sekä NHO Mat og Drikke Norjasta.

EU-tason yhteistyö (Geopa ja sosiaalinen vuoropuhelu)

Vuoden 2020 aikana työnantaja- ja työntekijäosapuolen välisissä kokouksissa käsiteltiin mm. komission käynnistämää pimeän työn foorumia (Undeclared Work Platform), lähetettyjä työntekijöitä ja EU:n maatalouspolitiikan vaikutuksia työllisyyteen ja pandemian vaikutuksia Euroopassa. Geopan puitteissa keskusteltiin monista työnantajiin vaikuttavista direktiivihankkeista (mm. työsuhteen ehtojen todentamisdirektiivi ja sosiaalisten oikeuksien pilari, palkka-avoimuus- ja vähimmäispalkkahankkeista). Geopa päätti keväällä 2020 aloittaa oman hankkeen työvoiman osaamisen ja saatavuuden parantamiseksi Euroopassa. Geopa myös vahvasti lausui ja lobbasi työvoiman liikkuvuuden ja kausityövoiman liikkuvuuden puolesta ympäri Eurooppaa pandemian aikana. Työvoiman saatavuusongelma oli Euroopassa yhteinen ongelma. Geopan puheenjohtajana toimi 2020 Joseph Lechner Ranskasta. Toimitusjohtaja Kristel Nybondas jatkoi jäsenenä Veli-Matti Rekolan eläkkeelle jäämisen jälkeen ja valittiin joulukuussa 2020 johtokuntaan kahdeksi seuraavaksi vuodeksi. Geopan johtokunnassa ovat lisäksi edustajat Espanjasta, Itävallasta, Ruotsista ja Tsekistä. Geopa osallistuu myös European Employers Networkin yhteistyöhön ja Business European yhteistyöhön.

TULEVA KEHITYS

MTA:n strategia

Missio

MTA tukee työnantajana toimimista maaseutu-, puutarha-, viherrakennus- ja turkistuotantoaloilla, joilla kasvien, eläinten ja muiden biologisten organismien hyödyntäminen asettaa erityisvaatimuksia työnantajatoiminnalle ja työehdoille.

Visio

MTA on asiantunteva, hyödyllinen ja aikaansa seuraava työmarkkinoiden toimija, johon työnantajat haluavat järjestäytyä.

Liittokohtaisiin neuvotteluihin perustuvat **työehtosopimukset** ovat MTA:n osalta voimassa 31.1.2022 asti.

MTA:n ja Teollisuusliiton uusia sopimuksia koskevat neuvottelut käynnistyivät joulukuussa 2019. Yleisenä lähtökohtana työnantajapuolella on liittokohtaisten sopimusten uudistaminen vientiteollisuuden toimiessa päänavaajana. Myös MTA:n neuvottelupöydässä oli em. kikyn työajan pidennys ja päästiin ratkaisuun tammikuun 2020 aikana. Vuonna 2020 järjestettiin uusien työehtosopimuskohtiin liittyvää jäsenkolutusta ja edessä ovat palkkaneuvottelut vuoden 2021 loppuun mennessä, jotta työehtosopimusten sisältöneuvottelut siirtyisivät vuodenvaihteeseen 2022–2023. Koska työmarkkinajärjestömaailma mullistui Metsäteollisuuden päätöksen takia, yhteistyön merkitys on korostunut sekä työnantajakentässä että eri tuotantoalojen välillä ja siksi tätä puolta pitää selkeyttää ja koordinoita tehokkaasti jatkossa. MTA aloitti myös yhteistyön kesällä 2020 uuden rekrytointiyhtiön Töitä Suomesta Oy:n kanssa ja yhteistyö tulee jatkumaan, koska työvoiman saatavuusongelma ei johdu pelkästään pandemiasta, vaan vaatii pitkäjänteisyyttä.

Työlainsäädännössä uusi työaikalaki astui voimaan 1.1.2020. Kausityölaki, joka astui voimaan 1.1.2018, sai paljon kritiikkiä jo aikaisemmin, mutta erityisesti pandemian myötä. Lobbaus poliittisten päättäjien suuntaan yhdessä Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liiton sekä Suonenjoen Marjanviljelijäyhdistyksen kanssa jatkui ja tiivistyi entisestään. Tämä prosessi jatkuu vielä ja myös vuoden 2021 työvoiman saatavuus on taattava. Monet muutkin lakihankkeet, joita ylempänä on lueteltu, kaipaavat seuraamista.

Jäsenille työnantaja-asioita koskevan **palvelun** tarve on jatkuvaa. Muutokset lain-säädännössä ja työehtosopimuksissa ja niiden oikea soveltaminen edellyttää käytännössä omasta työnantajaliitosta saatavia neuvonta-, tiedotus- ja koulutuspalveluja. Toimialoille syntyy uusia työnantajayrityksiä, vaikka yritysten kokonaisuus alasta riippumatta supistuu tai pysyy ennallaan. Ulkomaisen työvoiman lisääntyvä käyttö ja sitä koskevat säännökset luovat tarvetta työnantajaliitosta saatavalle tiedolle. Extranetin kautta tapahtuva jäsentiedotusta

pyritään saamaan entistä kattavammaksi ja tuotamme yhä enemmän materiaaleja myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Jäsenkoulutusta tarjotaan ilmaisina tilaisuuksina. Työsuhdeasioiden päiviä järjestetään sekä keväällä että syksyllä. Ruotsinkielistä koulutustarjontaa ja -materiaalia lisätään. Työaikajärjestelyt mukaan lukien työehtosopimukset sekä esimiestoimintaan liittyvät aiheet ovat keskeisiä aiheita vuoden 2021 aikana. Myös urakkapalkkaus nousi ajankohtaiseksi kesällä 2020 ja tämän pohjalta tuotetaan apumateriaaleja ja laskuvälineitä. Koulutuspalveluja ostetaan myös muilta asiantuntijoilta. Koulutusta toteutetaan tarvittaessa yhteistyössä toimialajärjestöjen kanssa.

MTA:n **taloudelliset resurssit** perustuvat jäsenmaksutuloihin. Jäsenkunnan kasvattaminen ja uusien toimialojen kartoittaminen sisältyy kaikkeen työnantajaliiton toimintaan. Kaikilla nykyisillä jäsen-toimialoilla on kasvupotentiaalia järjestäytymisastetta nostamalla. MTA:n markkinointiin on varauduttu myös talousarviossa. MTA:n ja sen jäsenkunnan piirissä toimivien toimialajärjestöjen välistä yhteistyötä pyritään lisäämään ja tiivistämään. Myös työnantajapuolen sisäistä yhteistyötä ylläpidetään.

Strategian mukaisesti toimiva edunvalvonta ja hyvä jäsenpalvelu perustuvat liiton hallinnon, toimivan johdon ja henkilöstön tehokkaaseen työskentelyyn sekä hyvään keskinäiseen yhteistyöhön.

Helsingissä 5. päivänä maaliskuuta 2021

HALLITUS